



Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

14. juli 2016*

»Præjudiciel forelæggelse — samarbejde på det civil- og handelsretlige område — forordning (EF) nr. 44/2001 — artikel 5, nr. 1) og 3) — værneting — begreberne »sager om kontraktforhold« og »sager om erstatning uden for kontrakt« — brat afbrydelse af mangeårigt forretningsforhold — erstatningssøgsmål — begreberne »salg af varer« og »levering af tjenesteydelser«

I sag C-196/15,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af cour d'appel de Paris (appeldomstolen i Paris, Frankrig) ved afgørelse af 7. april 2015, indgået til Domstolen den 29. april 2015, i sagen:

Granarolo SpA

mod

Ambrosi Emmi France SA,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Ilešič, og dommerne C. Toader (refererende dommer), A. Rosas, A. Prechal og E. Jarašiūnas,

generaladvokat: J. Kokott

justitssekretær: fuldmægtig V. Tourrès,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 3. december 2015,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Granarolo SpA ved avocats S. Dechelette-Roy og M. Agbo

— Ambrosi Emmi France SA ved avocat L. Pettiti

— den franske regering ved D. Colas, F.-X. Bréchet og C. David, som befuldmægtigede

— Europa-Kommissionen ved A. Lewis og M. Wilderspin, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 23. december 2015,

* Processprog: fransk.

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 5, nr. 1) og 3), i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001, L 12, s. 1, herefter »Bruxelles I-forordningen«).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Granarolo SpA, et italiensk selskab, og Ambrosi Emmi France SA (herefter »Ambrosi«), et fransk selskab, vedrørende et erstatningssøgsmål på grundlag af en brat afbrydelse af et mangeårigt forretningsforhold.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Bruxelles I-forordningens artikel 2, stk. 1, fastsætter følgende:
»Med forbehold af bestemmelserne i denne forordning skal personer, der har bopæl på en medlemsstats område, uanset deres nationalitet, sagsøges ved retterne i denne medlemsstat.«
 - 4 Denne forordnings artikel 5, nr. 1) og 3), er affattet således:
»En person, der har bopæl på en medlemsstats område, kan sagsøges i en anden medlemsstat
 - 1) a) i sager om kontraktforhold, ved retten på det sted, hvor den forpligtelse, der ligger til grund for sagen, er opfyldt eller skal opfyldes
 - b) ved anvendelsen af denne bestemmelse, og medmindre andet er aftalt, er opfyldelsesstedet for den forpligtelse, der ligger til grund for sagen:
 - ved salg af varer, det sted i en medlemsstat, hvor varerne i henhold til aftalen er blevet leveret eller skulle have været leveret
 - ved levering af tjenesteydelser, det sted i en medlemsstat, hvor tjenesteydelserne i henhold til aftalen er blevet leveret eller skulle have været leveret
 - c) er litra b) ikke relevant, finder litra a) anvendelse
- [...]
- 3) i sager om erstatning uden for kontrakt, ved retten på det sted, hvor skadetilføjjelsen er foregået eller vil kunne foregå
- [...]«

Fransk ret

- 5 Artikel L. 442-6 i code du commerce (handelsloven) har følgende ordlyd:

»I. Enhver producent, handlende, industrivirksomhed eller person opført i erhvervsregistret pådrager sig ansvar og erstatningspligt:

[...]

5° [f]or brat og endog blot delvist at afbryde et etableret forretningsforhold uden skriftligt varsel, der tager hensyn til varigheden af forretningsforholdet, og som overholder den ved brancheaftale fastsatte minimumsfrist for varsling med henvisning til handelssædvane. Når handelsforbindelsen vedrører levering af produkter under distributørens mærke, er varslets minimumslængde dobbelt så lang som den længde, der ville være gældende, hvis produktet ikke blev leveret under distributørens mærke. Findes der ikke sådanne aftaler, kan økonomiministeriet ved dekret for hver enkelt produktkategori fastsætte en minimumslængde for varslet under hensyntagen til handelssædvane og vilkårene for afbrydelse af forretningsforhold, bl.a. på grundlag af, hvor længe de har bestået. Ovenstående bestemmelser er ikke til hinder for en opsigelse uden varsel, hvis den anden part ikke opfylder sine forpligtelser, eller i tilfælde af force majeure. Når afbrydelsen af handelsforbindelsen skyldes konkurrence via teleauktion, er varslets minimumslængde dobbelt så lang som den længde, der følger af bestemmelserne i dette stk. i de tilfælde, hvor varslets oprindelige længde er på under seks måneder, eller mindst et år i de øvrige tilfælde.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 6 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at Ambrosi, der har hjemsted i Nice (Frankrig), distribuerede fødevarerprodukter i Frankrig udviklet af Granarolo, der har hjemsted i Bologna (Italien), i omkring 25 år uden hverken rammekontrakt eller eneretsaftale.
- 7 Ved rekommanderet brev af 10. december 2012 meddelte Granarolo Ambrosi, at dets produkter med virkning fra den 1. januar 2013 ville blive distribueret i Frankrig og Belgien af et andet fransk selskab.
- 8 Idet Ambrosi var af den opfattelse, at denne skrivelse udgjorde en brat afbrydelse af forretningsforholdet som omhandlet i handelslovens artikel L. 442-6, der ikke overholdt en mindste opsigelsesfrist, som tager hensyn til varigheden af deres forretningsforhold, anlagde Ambrosi et erstatningssøgsmål mod Granarolo ved tribunal de commerce de Marseille (handelsretten i Marseille, Frankrig) på grundlag af nævnte bestemmelse.
- 9 Ved dom af 29. juli 2014 erklærede denne ret sig kompetent med den begrundelse, at søgsmålet vedrørte erstatning uden for kontrakt, og at det sted, hvor skadetilføjeisen var foregået, i henhold til Bruxelles I-forordningens artikel 5, nr. 3), var Ambrosis hjemsted i Nice.
- 10 Ved processkrift indleveret den 12. august 2014 indbragte Granarolo en indsigelse for cour d'appel de Paris (appeldomstolen i Paris, Frankrig) for at bestride den stedlige kompetence for tribunal de commerce de Marseille (handelsretten i Marseille) med den begrundelse, at det pågældende søgsmål henhører under sager om kontraktforhold som omhandlet i Bruxelles I-forordningen, hvis artikel 5, nr. 1), som tilknytningskriterium fastsætter det sted, hvor varerne er blevet leveret eller skulle have været leveret i henhold til flere på hinanden følgende aftaler indgået for hver levering. Dette sted vil imidlertid være fabrikken i Bologna i henhold til angivelsen »*Ex works*« (»ab fabrik«), der figurerer på de af Granarolo udstedte fakturaer, og som svarer til en af de standardiserede termer (Incoterms), der er indført af ICC (International chamber of commerce) for at præcisere parternes rettigheder og forpligtelser i international handel.

- 11 Ambrosi har principalt gjort gældende, at de franske retter har kompetence, idet tvisten henhører under sager om erstatning uden for kontrakt, og idet stedet for skadetilføjjelsen er beliggende i Frankrig, hvor Granarolos fødevareprodukter markedsføres. Subsidiært har selskabet gjort gældende, at det ikke er bevist, at alle på hinanden følgende aftaler er indgået i henhold til Incoterms »*Ex-works*«.
- 12 Den forelæggende ret har bemærket, at et søgsmål som det i hovedsagen omhandlede i fransk ret på grundlag af handelslovens artikel L. 442-6 er et søgsmål om erstatning uden for kontrakt, og har i denne henseende henvist til flere nylige domme fra Cour de cassation (kassationsdomstol, Frankrig).
- 13 Idet denne ret henviser til, at begreberne sager om »erstatning uden for kontrakt« og »kontraktforhold« som omhandlet i Bruxelles I-forordningen imidlertid er selvstændige EU-retlige begreber, finder denne ret det i denne henseende nødvendigt at spørge Domstolen herom.
- 14 Under disse omstændigheder har cour d'appel de Paris (appeldomstolen i Paris) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal artikel 5, nr. 3), i Bruxelles I-forordningen fortolkes således, at erstatningssøgsmål for afbrydelse af forretningsforbindelser vedrørende levering af varer, der har bestået i adskillige år uden rammekontrakt eller eneretsaftale, vedrører erstatning uden for kontrakt?
- 2) Såfremt det første spørgsmål besvares benægtende, finder denne forordnings artikel 5, nr. 1), litra b), [da] anvendelse på fastlæggelsen af opfyldelsesstedet for den forpligtelse, der ligger til grund for det første spørgsmål?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

- 15 Med sit første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om Bruxelles I-forordningens artikel 5, nr. 3), skal fortolkes således, at et erstatningssøgsmål på grundlag af en brat afbrydelse af et mangeårigt forretningsforhold som det i hovedsagen omhandlede henhører under sager om erstatning uden for kontrakt i denne bestemmelses forstand.
- 16 Indledningsvis bemærkes, at Bruxelles I-forordningen tilsigter at gøre reglerne for retternes kompetence på det civil- og handelsretlige område ensartede ved at fastsætte kompetenceregler, som frembyder en høj grad af forudsigelighed, og tilsigter således ud fra hensynet til retssikkerheden at styrke den retslige beskyttelse af personer bosat i Den Europæiske Union ved at gøre det let for sagsøgeren at finde den ret, for hvilken sagen kan indbringes, og ved at gøre det muligt for sagsøgte på rimelig vis at forudse, for hvilken ret han kan sagsøges (jf. i denne retning dom af 23.4.2009, Falco Privatstiftung og Rabitsch, C-533/07, EU:C:2009:257, præmis 21 og 22).
- 17 I overensstemmelse med Domstolens faste praksis tager de fælles regler for kompetencetildelingen, som er opstillet i Bruxelles I-forordningens kapitel II, udgangspunkt i hovedreglen i forordningens artikel 2, stk. 1, hvorefter personer, der har bopæl på en medlemsstats område, uanset deres nationalitet, skal sagsøges ved retterne i denne stat. Det er således kun som en undtagelse til hovedreglen, hvorefter retterne på det sted, hvor sagsøgte har bopæl, har kompetencen, at Bruxelles I-forordningens kapitel II, afdeling 2, indeholder et vist antal specielle kompetenceregler, herunder dem, der er opregnet i forordningens artikel 5, nr. 3) (jf. i denne retning bl.a. dom af 16.7.2009, Zuid-Chemie, C-189/08, EU:C:2009:475, præmis 20 og 21, og af 18.7.2013, ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490, præmis 30).

- 18 Domstolen har allerede fastslået, at disse specielle kompetenceregler skal fortolkes strengt og ikke kan føre til en fortolkning, der rækker ud over de tilfælde, nævnte forordning udtrykkeligt har for øje (dom af 18.7.2013, ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490, præmis 31).
- 19 Det skal ligeledes bemærkes, at begreberne »sager om kontraktforhold« og »sager om erstatning uden for kontrakt« som omhandlet i henholdsvis nr. 1), litra a), og nr. 3), i artikel 5 i Bruxelles I-forordningen skal fortolkes selvstændigt, primært ud fra forordningens mål og opbygning for at sikre forordningens ensartede anvendelse i alle medlemsstaterne. De kan derfor ikke forstås således, at der henvises til den kvalificering, som i den nationale lovgivning, der finder anvendelse, gives af det retsforhold, der foreligger i sagen for den nationale ret (dom af 13.3.2014, Brogsitter, C-548/12, EU:C:2014:148, præmis 18).
- 20 Hvad angår begrebet »sager om erstatning uden for kontrakt« som omhandlet i Bruxelles I-forordningens artikel 5, nr. 3), omfatter dette ethvert krav om, at en sagsøgt pålægges et erstatningsansvar, som ikke er knyttet til et »kontraktforhold« som omhandlet i denne forordnings artikel 5, nr. 1), litra a) (jf. dom af 28.1.2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis).
- 21 Domstolen har allerede fastslået, at den omstændighed alene, at den ene af kontraktparterne anlægger et erstatningssøgsmål mod den anden part, for så vidt ikke er tilstrækkelig til at fastslå, at dette søgsmål henhører under »sager om kontraktforhold« som omhandlet i Bruxelles I-forordningens artikel 5, nr. 1), litra a). Dette gælder kun, hvis den foreholdte adfærd kan anses for en tilsidesættelse af de kontraktmæssige forpligtelser, således som disse kan fastlægges under hensyntagen til kontraktens genstand (dom af 13.3.2014, Brogsitter, C-548/12, EU:C:2014:148, præmis 23 og 24).
- 22 Det følger heraf, at i en sag som den i hovedsagen omhandlede, skal den nationale ret, for at fastlægge karakteren af erstatningssøgsmålet, der er indbragt for denne, indledningsvis undersøge, om dette søgsmål, uanset hvordan det kvalificeres i national ret, er af kontraktmæssig karakter.
- 23 Det bemærkes, at et mangeårigt forretningsforhold, der er opstået, uden at der foreligger en skriftlig aftale, i en væsentlig del af medlemsstaterne i princippet kan anses for at være et stiltiende kontraktforhold, hvis misligholdelse kan give anledning til erstatningsansvar i kontrakt.
- 24 Det bemærkes i denne henseende, at selv om Bruxelles I-forordningens artikel 5, nr. 1), ikke kræver, at der er indgået en skriftlig aftale, er det dog nødvendigt, for at denne bestemmelse kan finde anvendelse, at der kan identificeres en kontraktlig forpligtelse. Det skal præciseres, at en sådan forpligtelse kan anses for at være opstået stiltiende, bl.a. når dette følger af utvetydige handlinger, der giver udtryk for parternes vilje.
- 25 I den foreliggende sag tilkommer det følgelig den nationale ret indledningsvis at undersøge, om det mangeårige forretningsforhold, der bestod mellem parterne – under de særlige omstændigheder, der foreligger i den sag, som verserer for den – er karakteriseret ved, at der foreligger forpligtelser, som er aftalt stiltiende mellem dem, således at der mellem dem foreligger et forhold, der kan kvalificeres som værende af kontraktmæssig karakter.
- 26 Det kan dog ikke formodes, at der foreligger et sådant stiltiende forhold, og det skal følgelig bevises. Dette bevis skal i øvrigt føres på grundlag af en række sammenfaldende omstændigheder, som bl.a. kan omfatte tilstedeværelsen af et mangeårigt forretningsforhold, loyalitet mellem parterne, transaktionernes regelmæssighed og deres udvikling gennem tiden udtrykt i mængde og værdi, eventuelle aftaler om de fakturerede priser og/eller tildelte rabatter samt den udvekslede korrespondance.

- 27 Det er på baggrund af en sådan helhedsbedømmelse, at det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve, om der foreligger en sådan række sammenfaldende omstændigheder for at afgøre, om der mellem parterne – selv i mangel af en skriftlig aftale – foreligger et sådant stiltiende kontraktforhold.
- 28 Henset til ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at Bruxelles I-forordningens artikel 5, nr. 3), skal fortolkes således, at et erstatningssøgsmål på grundlag af en brat afbrydelse af et mangeårigt forretningsforhold som det i hovedsagen omhandlede ikke henhører under sager om erstatning uden for kontrakt i denne forordnings forstand, såfremt der mellem parterne foreligger et stiltiende kontraktforhold, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve. Bevis til godtgørelse af, at der foreligger et sådant stiltiende kontraktforhold skal føres på grundlag af en række sammenfaldende omstændigheder, som bl.a. kan omfatte tilstedeværelsen af et mangeårigt forretningsforhold, loyalitet mellem parterne, transaktionernes regelmæssighed og deres udvikling gennem tiden udtrykt i mængde og værdi, eventuelle aftaler om de fakturerede priser og/eller tildelte rabatter samt den udvekslede korrespondance.

Det andet spørgsmål

- 29 Med sit andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om Bruxelles I-forordningens artikel 5, nr. 1), litra b), skal fortolkes således, at et mangeårigt forretningsforhold som det i hovedsagen omhandlede skal kvalificeres som »aftale om salg af varer« eller snarere som »aftale om levering af tjenesteydelser« i denne bestemmelses forstand.
- 30 Det skal indledningsvis præciseres, at de tilknytningskriterier for værneting, der er fastsat i Bruxelles I-forordningens artikel 5, nr. 1), litra b), alene finder anvendelse, såfremt den nationale ret, der behandler den tvist, som er opstået mellem de parter, der indbyrdes har etableret et mangeårigt forretningsforhold, måtte finde, at dette forhold er baseret på en »aftale om salg af varer« eller en »aftale om levering af tjenesteydelser« i denne bestemmelses forstand.
- 31 En sådan kvalificering udelukker anvendelsen i hovedsagen af den kompetenceregulering, der er fastsat i nævnte artikel 5, nr. 1), litra a). Henset til det hierarki, som denne bestemmelses litra c) fastsætter mellem dennes litra a) og litra b), finder kompetencereglen i dette litra a) således kun anvendelse som alternativ til litra b), og kun såfremt litra b) ikke er relevant (jf. i denne retning dom af 19.12.2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860, præmis 42).
- 32 Domstolen har for så vidt angår opfyldelsesstedet for både forpligtelser i henhold til aftaler om salg af varer og i henhold til levering af tjenesteydelser fastslået, at Bruxelles I-forordningens artikel 5, nr. 1), litra b), selvstændigt definerer dette tilknytningskriterium med henblik på at styrke formålene om tilvejebringelse af ensartede kompetenceregler for retterne og om forudsigelighed (jf. dom af 19.12.2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860, præmis 32).
- 33 Domstolen har ligeledes fastslået, at Bruxelles I-forordningens artikel 5, nr. 1), litra b), som tilknytningskriterium for den kompetente ret for aftaler om salg af varer og aftaler om levering af tjenesteydelser henviser til disse aftalers karakteristiske forpligtelse (dom af 25.2.2010, Car Trim, C-381/08, EU:C:2010:90, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis).
- 34 Det følger heraf, at en aftale, hvis karakteristiske forpligtelse er levering af et gode, skal kvalificeres som »salg af varer« i henhold til Bruxelles I-forordningens artikel 5, nr. 1), litra b), første led (dom af 25.2.2010, Car Trim, C-381/08, EU:C:2010:90, præmis 32).
- 35 En sådan kvalificering kan finde anvendelse på et mangeårigt forretningsforhold mellem to erhvervsdrivende, når dette forhold er begrænset til at omfatte på hinanden følgende aftaler, der hver især omhandler levering og afhentning af varer. Kvalificeringen svarer derimod ikke til opbygningen af

en typisk distributionskontrakt, som er karakteriseret ved, at to erhvervsdrivende indgår en rammeaftale, hvorved de i fremtiden forpligter sig til levering og forsyning (jf. analogt dom af 19.12.2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860, præmis 36).

- 36 Såfremt en eventuel aftale, der er indgået mundtligt eller stiltiende, i den foreliggende sag er blevet kvalificeret som »salg af varer«, påhviler det den forelæggende ret at efterprøve, om angivelsen »*Ex Works*«, som er nævnt i denne doms præmis 10, rigtignok systematisk figurerer i flere på hinanden følgende aftaler mellem parterne. Hvis dette er tilfældet, må det antages, at varerne blev leveret til Granarolos fabrik i Italien og ikke til Ambrosis hjemsted i Frankrig.
- 37 For så vidt angår spørgsmålet, om en aftale kan kvalificeres som en »aftale om levering af tjenesteydelser« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i Bruxelles I-forordningens artikel 5, nr. 1), litra b), andet led, bemærkes, at Domstolen allerede har fastslået, at begrebet »tjenesteydelser« i denne bestemmelses forstand i det mindste indebærer, at den part, som præsterer tjenesteydelserne, udøver en nærmere bestemt virksomhed mod vederlag (jf. i denne retning dom af 19.12.2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860, præmis 37 og den deri nævnte retspraksis).
- 38 Med hensyn til det første kriterium i henhold til denne definition, dvs. om der er tale om virksomhed, fremgår det af Domstolens praksis, at det kræves, at der foretages positive handlinger, og at der ikke blot er tale om simple undladelser. Således som Domstolen allerede har fastslået vedrørende en faktuel situation, som tilsyneladende ligner den i hovedsagen omhandlede situation tilstrækkelig meget, svarer dette kriterium – for så vidt angår en kontrakt om den ene parts distribution af den anden parts produkter – til den karakteristiske ydelse, som ydes af den part, som – ved at sikre en sådan distribution – deltager i udviklingen af de pågældende produkternes videreformidling.
- 39 Takket være den leveringsgaranti, som distributøren kan have fordel af i kraft af en sådan aftale, og i givet fald takket være sin deltagelse i leverandørens forretningsstrategi, bl.a. i reklamekampanjer – forhold, som den nationale ret har kompetence til at fastslå eksistensen af – vil distributøren være i stand til at tilbyde sine kunder tjenesteydelser og fordele, som en almindelig forhandler ikke kan tilbyde, og er dermed i stand til at vinde en større andel af det lokale marked til fordel for leverandørens produkter (jf. i denne retning dom af 19.12.2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis).
- 40 For så vidt angår det andet kriterium, dvs. det vederlag, der betales som modydelse for en virksomhed, bemærkes, at det ikke kan fortolkes strengt som blot betaling af et pengebeløb. En sådan restriktion kræves ikke i henhold til den meget generelle ordlyd af Bruxelles I-forordningens artikel 5, nr. 1), litra b), andet led, ligesom den ikke er i overensstemmelse med formålene om nærhed og ensartethed, som forfølges med bestemmelsen (dom af 19.12.2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860, præmis 39).
- 41 I denne forbindelse skal der tages hensyn til den omstændighed, at distributionskontrakten som hovedregel hviler på leverandørens udvælgelse af distributører. Denne udvælgelse kan give distributørerne en konkurrencemæssig fordel, idet de pågældende får eneret til at sælge leverandørens produkter på et bestemt område, eller idet denne ret i det mindste kun gives til et begrænset antal distributører. En distributionskontrakt fastsætter desuden ofte bistand til distributørerne for så vidt angår adgang til reklamer, videreformidling af knowhow via uddannelse eller betalingsfaciliteter. Samlet set udgør disse fordele, som det påhviler den ret, der skal træffe afgørelse om sagens realitet, at fastslå eksistensen af, en økonomisk værdi for distributørerne, der kan anses for at udgøre et vederlag (jf. i denne retning dom af 19.12.2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860, præmis 40).
- 42 Heraf følger, at en eventuel distributionskontrakt, som indeholder sådanne typiske elementer, kan kvalificeres som en »aftale om levering af tjenesteydelser« med henblik på anvendelsen af kompetencereglen i Bruxelles I-forordningens artikel 5, nr. 1), litra b), andet led (dom af 19.12.2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860, præmis 41).

- 43 I den foreliggende sag tilkommer det den forelæggende ret at bedømme samtlige omstændigheder og forhold, som karakteriserer den virksomhed, der udøves i Frankrig af Ambrosi med henblik på at sælge Granarolos produkter på denne medlemsstats marked.
- 44 På baggrund af de ovenstående betragtninger skal det andet spørgsmål besvares med, at Bruxelles I-forordningens artikel 5, nr. 1), litra b), skal fortolkes således, at et mangeårigt forretningsforhold som det i hovedsagen omhandlede skal kvalificeres som »aftale om salg af varer«, hvis den pågældende aftales karakteristiske forpligtelse er levering af et gode, eller som »aftale om levering af tjenesteydelser«, hvis denne forpligtelse er udførelse af en tjenesteydelse, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at afgøre.

Sagens omkostninger

- 45 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Anden Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 5, nr. 3), i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område skal fortolkes således, at et erstatningssøgsmål på grundlag af en brat afbrydelse af et mangeårigt forretningsforhold som det i hovedsagen omhandlede ikke henhører under sager om erstatning uden for kontrakt i denne forordnings forstand, såfremt der mellem parterne forelå et stiltiende kontraktforhold, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve. Bevis til godtgørelse af, at der foreligger et sådant stiltiende kontraktforhold, skal føres på grundlag af en række sammenfaldende omstændigheder, som bl.a. kan omfatte tilstedeværelsen af et mangeårigt forretningsforhold, loyalitet mellem parterne, transaktionernes regelmæssighed og deres udvikling gennem tiden udtrykt i mængde og værdi, eventuelle aftaler om de fakturerede priser og/eller tildelte rabatter samt den udvekslede korrespondance.
- 2) Artikel 5, nr. 1), litra b), i forordning nr. 44/2001 skal fortolkes således, at et mangeårigt forretningsforhold som det i hovedsagen omhandlede skal kvalificeres som »aftale om salg af varer«, hvis den pågældende aftales karakteristiske forpligtelse er levering af et gode, eller som »aftale om levering af tjenesteydelser«, hvis denne forpligtelse er udførelse af en tjenesteydelse, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at afgøre.

Underskrifter